

UMEÅ UNIVERSITET

ÄGARANVISNINGAR FÖR UMEÅ UNIVERSITET HOLDING AB

Typ av dokument:	Instruktion
Datum:	2026-05-01
Dnr:	FS 1.1-1744-25
Beslutad av:	Umeå universitet Holding AB:s bolagsstämma (Universitetsstyrelsen beslutar om förslag)
Giltighetstid:	Tills vidare
Område:	Beslutsstruktur, delegation och organisation
Ansvarig förvaltningsenhet:	Planeringsenheten
Ersätter dokument:	<i>Ägaranvisningar för Umeå universitet Holding AB</i> , FS 1.1 -163-21, Universitetsstyrelsen 2022-02-18 samt <i>Instruktion för utseende av styrelse för Umeå universitet Holding AB</i> , FS 1.6.5-1971-21, Universitetsstyrelsen 2021-10-06

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

1.	Bakgrund.....	3
2.	Umeå universitet Holding AB:s verksamhet enligt bolagsordningen	3
3.	Verksamhetsidé	4
4.	Viktiga principer för förvaltning och styrning.....	4
4.1	Bolagsförvaltare.....	4
5.	Avkastningskrav och uppdrag	5
6.	Uppföljning och återrapportering	5
7.	Bolagsstämma.....	5
8.	Umeå universitet Holding AB: s styrelse.....	6
8.1	Förutsättningar för styrelsens uppdrag	6
8.1.1	Mandatperiod för UHAB:s styrelse	6
8.1.2	Ordförande och ledamöter.....	6
8.1.3	Styrelsens arvoden.....	6
8.1.4	Styrelsens uppdrag	6
8.1.5	Information och samråd	7
8.2	Utseende av styrelse	7

1. Bakgrund

Universitets och högskolors holdingbolag är helägda av staten. Staten som ägare företräds av berörda universitet och högskolor (regeringsbeslut U2020/2772/UH från 2020-04-30). Universitetens uppdrag som statens företrädare är att förvalta holdingbolagen.

Ägaranvisningarna för Umeå universitet Holding AB (UHAB; nedan även *holdingbolaget*), org.nr. 556525–6061, utgör instruktioner från Umeå universitet, såsom företrädare för ägaren staten, till UHAB om hur förvaltningen utövas, samt klargör vilka krav och förväntningar som universitetet har på holdingbolaget och dess helägda bolag. I dessa dotter- och intressebolag ska UHAB i dialog med övriga ägare verka för att direktivet praktiseras i tillämpliga delar.

Umeå universitets ambition är att vara en aktiv och ansvarsfull företrädare för staten av UHAB. Ett förslag till ägaranvisning beslutas av universitetsstyrelsen vid Umeå universitet och formaliseras genom beslut på UHAB:s bolagsstämma. Som förvaltare av UHAB ska Umeå universitet beakta *Statens ägarpolicy*¹, *Riktlinjer för statliga universitet och högskolors förvaltning av holdingbolag*², samt *Svensk kod för bolagsstyrning*³.

Styrelsen för Umeå universitet företräder statens ägande i UHAB samt beslutar om förslag till ägaranvisning för UHAB. Ägaranvisningen, som fastställs på bolagsstämman, ska innehålla direktiv till holdingbolagets styrelse om vad bolaget ska uppnå och vilka resultat som ska återredovisas till universitetet. Ägaranvisningen ses över årligen och revideras i det fall det finns behov av det.

2. Umeå universitet Holding AB:s verksamhet enligt bolagsordningen

Av bolagsordningen för Umeå universitet Holding AB framgår vilken verksamhet bolaget får bedriva.

”Föremålet för bolagets verksamhet ska vara att förvärva, förvalta och sälja aktier och andelar i hel- eller delägda bolag som har till syfte att bedriva forsknings- och utvecklingsarbete för kommersialisering av projekt och kunskaper framtagna eller uppkomna inom ramen för verksamheten vid Umeå universitet samt att bedriva annan därmed förenlig verksamhet. Hel- eller delägda bolag kan även ha till syfte att förmedla uppdragsutbildning. Bolaget kan även bedriva motsvarande verksamhet i samarbete med andra universitet och högskolor än Umeå universitet.

Bolaget och hel- eller delägda bolag får inte, varken direkt eller indirekt, bedriva sådan forskning, därmed sammanhängande undervisning eller i övrigt sådan verksamhet som från tid till annan utgör grundläggande verksamhet vid universitet och högskolor.”

¹ I ägarpolicyen redogör regeringen för viktiga principer och övergripande mål avseende styrning och förvaltningen av bolagen med statligt ägande. Av policyen framgår bland annat sju principer för bolagsförvaltning samt information om de aktiebolagsrättsliga ramarna. Vidare framgår principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare samt extern rapportering i bolag med statligt ägande.

² Riktlinjer för statliga universitets och högskolors förvaltning av holdingbolag (U2020/02772/UH) förtydligas vilka uppgifter och vilket ansvar som ingår i lärosätenas förvaltning av holdingbolaget och rapporteringskedjan mellan holdingbolag, lärosäte och regeringen.

³ God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att bolag sköts hållbart, ansvarsfullt och så effektivt som möjligt gentemot aktieägarna. Syftet med bolagsstyrning är att stärka förtroendet genom att främja en positiv utveckling av bolagsstyrningen i dessa bolag. Tillämpning sker enligt principen ”följ eller förklara”.

3. Verksamhetsidé

UHAB ska verka för och medverka till kommersialisering av idéer och forskningsresultat genererade av anställda och studenter vid Umeå universitet, genom att såväl stimulera till uppkomst av sådana idéer som att underlätta för dessa idéers kommersialisering både vad gäller uppstart, utveckling och finansiering. Arbetet kan bedrivas genom egen operativ verksamhet, eller genom delägarskap i dotter- och intressebolag eller genom direkt delägarskap i nya lovande företag.

UHAB ska bedriva innovationskontorsverksamhet samt medverka till inkubatorverksamhet, genom att erbjuda anpassad tjänsteverksamhet i samband med kommersialisering och nyttiggörande av idéer sprungna ur universitetets medarbetares och studenter kompetens och kunskap. Vidare ska UHAB medverka till kommersialisering av idéer från lärosätet genom att tillhandahålla investeringsverksamhet i tidiga skeden.

4. Viktiga principer för förvaltning och styrning

Enligt *Statens ägarpolicy* finns sju övergripande principer som är vägledande för förvaltning. UHAB ska enligt dessa principer:

1. Agera affärsmässigt (se avsnitt 5 nedan).
2. Ha en god bolagsstyrning.
3. Agera hållbart värdeskapande. Med det avses bland annat att UHAB bör integrera miljö- och hållbarhetsaspekter i sin verksamhet i syfte att bidra till det hållbara samhället och att de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 uppnås.
4. Ha långsiktiga ambitioner och omställningsförmåga.
5. Präglas av säkerhetsmedvetenhet och bidra till landets beredskap för kris och krig.
6. Betala rimliga och väl avvägda ersättningar.
7. Agera transparent i förhållande till Umeå universitet och övriga intressenter.

4.1 Bolagsförvaltare

Enligt *Riktlinjer för statliga universitets och högskolors förvaltning av holdingbolag* bör lärosätena utse en bolagsförvaltare som är anställd vid lärosätet. Vid Umeå universitet utses bolagsförvaltare för UHAB av universitetsstyrelsen.

Bolagsförvaltare

- representerar Umeå universitet, som företrädare för ägaren staten och förvaltare av holdingbolaget, i kontakt med holdingbolaget
- företräder ägaren staten, och förvaltare Umeå universitet, som ombud vid den årliga bolagsstämman⁴
- är kontaktperson vid Umeå universitet för, och har kontinuerliga dialoger med, VD respektive styrelseordförande för UHAB
- ska ej ha någon aktiv eller formell roll inom UHAB eller dess dotter- eller intresseföretag
- informerar och tar frågor vidare inom Umeå universitet.

⁴ Den som är ledamot i UHAB:s styrelse eller anställd vid UHAB eller någon av dess hel- eller delägda bolag får inte vara ombud vid bolagsstämman. Ombud ska utses så att jäv inte uppstår.

5. Avkastningskrav och uppdrag

UHAB ska arbeta affärsmässigt och professionellt. Syftet är inte främst att ge ägarna kortsiktig ekonomisk avkastning utan att bidra till samhällsnytta. Arbetet ska ge tillväxt via ökad kommersialisering, genom att förvärva, förvalta och sälja aktier och andelar i hel- eller delägda bolag. Bolagen ska bedriva forsknings- och utvecklingsarbete för kommersialisering av projekt och kunskaper framtagna, eller uppkomna, inom ramen för verksamheten vid lärosätet, samt att bedriva annan därmed förenlig verksamhet.

Holdingbolaget stödjer på olika sätt affärsideer och avknopningsbolag i tidiga och ofta forskningsnära faser, i skeden där den tekniska och affärsmässiga osäkerheten ofta är stor och kommersiella aktörer mycket sällan kan gå in. Holdingbolagets marknadskompletterande insatser syftar till att göra flera bolag redo och intressanta för investerande kommersiella marknadsaktörer, och därigenom möjliggöra en vidare kommersialisering på nationella och internationella marknader.

För att holdingbolaget ska kunna vara affärsmässigt och samtidigt marknadskompletterande i dessa mycket tidiga skeden, där osäkerheten är betydande, bör avkastningskravet ligga på en nivå som möjliggör detta främjande av nyskapande verksamhet. Avkastningskravet för UHAB bör därför sättas på samma nivå som för andra liknade marknadskompletterande statliga aktörer, som exempelvis ALMI Företagspartner AB. Holdingbolaget bör således bedriva sin verksamhet så att det egna kapitalet på lång sikt bevaras nominellt intakt med hänsyn till inflationen. Överskott utöver detta bör återinvesteras i holdingbolagets verksamhet, för att möjliggöra ytterligare marknadskompletterande insatser.

Umeå universitets uppdrag till UHAB tas fram i samverkan mellan bägge parter och dokumenteras i separat uppdragsavtal. I avtalet framgår även ekonomiska förutsättningar samt hur rapportering och redovisning ska ske.

6. Uppföljning och återrapportering

Styrelsen för UHAB ansvarar för att bolagets externa rapportering fullgörs i enlighet med relevanta lagar och regeringens beslutade *Statens ägarpolicy* och *Riktlinjer för statliga universitet och högskolors förvaltning av holdingbolag*.

Styrelsen ska årligen, enligt anvisningar och vid tidpunkt som universitetet bestämmer, lämna redovisning av bolagets verksamhet till universitetsstyrelsen. Styrelsen ska fortlöpande rapportera koncernens och moderbolagets resultat och ställning till universitetet samt tillse att de krav som ställs avseende redogörelse i universitetets årsredovisning respektive uppföljning av universitetets beslutade mål för bolagets verksamhet kan uppfyllas. Verksamheten följs upp, bland annat, genom att mäta antalet idéer, verifieringsprojekt, patent och nya bolag.

7. Bolagsstämma

Årsstämma ska hållas senast den 30 april. Kallelse till årsstämma och extra bolagsstämma ska ske på sätt som framgår av bolagsordningen. Bolagsstämma ska hållas på svenska. Styrelsens ordförande och verkställande direktören (VD) ska närvara. Umeå universitets bolagsförvaltare närvarar som ombud för ägaren staten och förvaltaren Umeå universitet.

8. Umeå universitet Holding AB: s styrelse

Universitetsstyrelsen ansvarar för att fatta beslut om förslag till utseende av UHAB:s styrelse, vilken utses av bolagsstämman. UHAB styrelse ska ledas av en ordförande som utses på bolagsstämman.

8.1 Förutsättningar för styrelsens uppdrag

8.1.1 Mandatperiod för UHAB:s styrelse

Universitetsstyrelsen beslutar om förslag till utseende av styrelse för UHAB, efter förslag från nomineringskommittén, med undantag för vad som anges i 8.1.2, andra stycket. Ledamöter väljs till styrelsen för en treårig mandatperiod, med möjlighet till omval för ytterligare perioder. Vid byte av ledamöter bör det tillses att alla inte byts ut samtidigt.

I det fall en ledamot avgår från styrelsen under löpande treårsperiod bedömer ordförande för UHAB om ersättare behöver rekryteras. Ordförande för UHAB ska i sådana fall informera bolagsförvaltaren som i sin tur informerar universitetsstyrelsens ordförande, vice ordförande och nomineringskommittén.

8.1.2 Ordförande och ledamöter

I enlighet med UHAB:s bolagsordning ska holdingbolagets styrelse bestå av lägst tre och högst åtta ledamöter inklusive ordförande.

En ledamot är Umeå universitetsrepresentant i styrelsen, i universitetets egenskap som företrädare för ägaren staten och förvaltare av holdingbolaget. Denne representant för Umeå universitet föreslås av rektor.

Styrelsens ordförande utses av bolagsstämman efter förslag från universitetsstyrelsen. I de fall ordförande är anställd vid UHAB eller har stadigvarande uppdrag för bolaget ska arbetsfördelningen mellan ordförande och VD klarläggas i styrelsens arbetsordning. Ordförande leder och organiserar styrelsens arbete

8.1.3 Styrelsens arvoden

Styrelsens arvoden fastställs vid årsstämman. Den ledamot som representerar Umeå universitet i styrelsen enligt 8.1.2, andra stycket, ska inte uppbära arvode

8.1.4 Styrelsens uppdrag

Styrelsen är bolagets högsta förvaltningsorgan under bolagsstämman. Styrelsesammanträden ska ledas av ordförande. Styrelsen kan entledigas av bolagsstämman eller avgå på eget initiativ.

Styrelsen utser, anställer och entledigar VD. Styrelsen ska fortlöpande följa VD:s arbete och förvaltning. Styrelsen ska godkänna väsentliga uppdrag som VD har utanför holdingbolaget.

Styrelsen ska

- svara för bolagets organisation och förvaltning
- se till att bolaget har effektiva system för uppföljning och kontroll av bolagets verksamhet

- se till så att bolagets organisation är utformad så att bokföring, medelsförvaltning och ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt
- i sitt arbete främst ägna sig åt övergripande frågor samt frågor av större betydelse för UHAB
- fastställa strategi och verksamhetsplan, som omprövas årligen
- i en särskild arbetsordning fastställa de närmare villkoren för arbetet jämte instruktion för VD. Arbetsordning, VD-instruktion respektive attestordning ska omprövas årligen.

Styrelsens ansvarar inför bolagsstämman enligt denna instruktion för att bolagets verksamhet:

- Uppfyller de krav som ställs i för bolagets verksamhet relevanta författningar, bolagsordning samt de särskilda ägaranvisningar och bolagsstyrningsdokument som meddelats styrelsen av bolagsstämman.
- Uppfyller relevanta överväganden, mål och riktlinjer med mera som bland annat framgår av Statens ägarpolicy.

8.1.5 Information och samråd

Ordförande ska tillse att styrelsearbetet följs upp. Styrelseordföranden har även en informationsplikt gentemot, och ansvarar för kontakt med, Umeå universitet. Bolagsförvaltaren är Umeå universitets kontaktperson. Styrelseordförande ska, med beaktande av tillämplig lagstiftning, tillse att bolagsförvaltaren i samband med dialog, samt löpande vid behov, informeras om bolagets övergripande utveckling och måloppfyllelse, strategiska planer och väsentliga händelser.

Inför särskilt viktiga avgöranden ska styrelsen, genom ordföranden, samråda med Umeå universitet via bolagsförvaltaren. Exempel på sådana särskilt viktiga avgöranden kan vara större förvärv eller avyttringar. Vid upptagande av lån avseende en lånesumma om minst 50 prisbasbelopp ska frågan därutöver underställas årsstämma eller extra bolagsstämma för beslut.

8.2 Utseende av styrelse

I syfte att säkerställa en effektiv kompetensförsörjning i styrelsen tillämpas, enligt Statens ägarpolicy, en strukturerad nomineringsprocess. Inför förslag till beslut om styrelseledamöter för UHAB ska universitetsstyrelsen utse en nomineringskommitté. Nomineringskommittén har till uppgift att ta fram förslag till styrelseledamöter inklusive ordförande (förutom den ledamot som representerar Umeå universitet, vilken föreslås av rektor, enligt 8.1.2, andra stycket) för UHAB till universitetsstyrelsen.

Universitetsstyrelsen beslutar, efter nominering från rektor, om förslag på den ledamot i styrelsen som representerar Umeå universitet, samt efter nominering av nomineringskommittén, om förslag på övriga styrelseledamöter inklusive ordföranden. Förslaget tillställs UHAB:s bolagsstämma som utser styrelsen, inklusive ordföranden.

Nomineringskommittén utses för en treårig mandatperiod och sammankallas i de fall en ny ledamot till UHAB:s styrelse behöver utses efter beslut av ordförande för UHAB. Universitetsstyrelsen utser nya ledamöter till nomineringskommittén genom fyllnadsval i det fall det finns behov av det.

Nomineringskommittén ska ha följande sammansättning:

- två (2) företrädare för näringsliv och samhälle (utsedda av regeringen) i universitetsstyrelsen (efter förslag från universitetsstyrelsens ordförande och vice ordförande)
- en (1) företrädare för lärarna i universitetsstyrelsen (efter ett gemensamt förslag från lärarna i universitetsstyrelsen)
- en (1) företrädare för studenterna i universitetsstyrelsen (efter ett gemensamt förslag från studenterna i universitetsstyrelsen),
- universitetsstyrelsens utsedde bolagsförvaltare.

En av företrädarna för näringsliv och samhälle ska av universitetsstyrelsen utses till nomineringskommitténs ordförande. Nomineringskommittén ska ha jämn könsfördelning.

Nomineringskommittén kan i sitt arbete välja att adjungera personer eller anlita extern kompetens i syfte att nominera bra styrelseledamöter.

Urvalet av ledamöter görs utifrån en bred rekryteringsbas i syfte att ta vara på kompetensen hos såväl kvinnor och män, som hos personer med olika bakgrund och erfarenheter. Kommittén ska i sitt arbete genomföra en behovsanalys av UHAB med avseende på bolagets aktuella behov av kompetens, nätverk och erfarenheter. Det är angeläget att nomineringskommittén identifierar ledamöter med nätverk, erfarenheter och industriell- och/eller näringslivserfarenheter för att driva universitetets holdingbolag. Nomineringskommittén ska särskilt säkerställa att ledamöterna kompletterar varandra så att styrelsen i sin helhet besitter erforderlig affärsmässig kompetens för holdingbolagets kommersialiserings- och investeringsuppdrag, likväl som vetenskaplig kompetens och insikt för akademins uppdrag och förutsättningar. Vid sammansättningen ska även mångfaldsaspekter såsom bland annat kön samt etnisk och kulturell bakgrund vägas in.

För att en person ska komma i fråga för styrelseuppdrag i UHAB fordras kompetens inom den typ av verksamhet bolaget bedriver/branschkunskap, eller investerings-/riskkapitalerfarenhet, eller kompetens/erfarenhet inom affärsutveckling, finansiella frågor, hållbart företagande eller inom andra relevanta områden. Därutöver krävs den tid och det engagemang som behövs för uppdraget, samt en stark integritet och förmåga att se till bolagets bästa. Varje styrelseledamot ska kunna göra självständiga bedömningar av bolagets verksamhet. Representanten från Umeå universitet bidrar bland annat med förvaltarens perspektiv i styrelsearbetet.